

KLEŠČMAN

IGRE KLEŠČMANOV
PREDSTAVITEV TANKA T-55
NAMESTNIK POLKA SE PREDSTAVI

Vsebina

BESEDE POVELJNIKA	4
ŽIVLJENJEPIS NAMESTNIKA POVELJNIKA	6
BESEDE NAMESTNIKA POVELJNIKA	8
Z MOČNIM KOLEKTIVNIM DUHOM SE PREMAGAJO NAJTEŽJE OVIRE	10
ŠTABNO ŠOLANJE SKOZI OČI NAJBOLJŠEGA SLUŠATELJA	12
GRAND PRIX	13
PISMO IZ SLOVAŠKE	14
DAN POLKA IN IGRE KLEŠČMANOV	16
USPOSABLJANJE PROSTOVOLJNE REZERVNE SESTAVE V 74. PEHP	20
IZ ŠOLSKEGA SISTEMA NA ZAČETEK PRAVEGA UČENJA	22
PREHOD V BOJNO ENOTO JE VELIKA SPREMEMBA	23
IZ TEORIJE V PRAKSO	24
VOJAŠKA VAJA DYNAMIC VICTORY 2023	25
STAŽIRANJE KADETA VOJAŠKE AKADEMIJE KOPENSKIH SIL SAINT-CYR	26
OGLEDNI DEPO OKLEPNIKOV IN ARTILERIJSKIH SREDSTEV V VOJAŠNICI GENERALA MAISTRA	28
VOJAŠKA GLASBENA SKUPINA NABOJ OD USTANOVITVE DO DANES	32
V SPOMIN: ROK GEDER	34

Za našim polkom je dvaintrideset let tradicije, ki sega od nabornikov do profesionalne poklicne sestave. Tako dolgo obdobje zahteva spremembe materialno-tehničnih sredstev in kadra.

V tej številki se nam bo podrobneje predstavil namestnik poveljnika polka major Primož Bantan, ki je svojo kariero začel graditi v 20. pehotnem polku, leta 2018 pa ga je pot zaradi takratnih okoliščin pripeljala v naš polk. Zelo dobro pozna ustroj in delovanje enote, ki ju je spoznal kot poveljnik 3. pehotne čete in načelnik S-3 74. pehotnega polka, kar je koristno za doseganje zahtevnih ciljev v prihodnosti. V istem obdobju se je od nas poslovil dosedanji poveljnik 1. pehotne čete stotnik Matej Arbeiter, ki v svojem prispevku poudarja, kaj je mogoče doseči z voljo in kolektivnim duhom.

Častitljivo 32. obletnico enote smo ponosno praznovali v petek, 29. marca, v Vojašnici generala Maistra. Ze tradicionalno je proslavo popestrila nam vsem dobro znana vojaška glasbena skupina Naboj, ki v tej številki revije predstavi svoj razvoj in delovanje. Prav tako ob tej priložnosti obširneje predstavljamo tradicionalne Igre kleščmanov.

Članek nadporočnika Jaka Babulča, ki je kot najboljši slušatelj v generaciji končal štabno šolanje častnikov Slovenske vojske, ki poteka v Centru vojaških šol, mora postati navdih vsakega pripadnika našega polka.

Naš polk na podlagi mednarodnega sodelovanja med Slovensko vojsko in oboroženimi silami Francije tradicionalno izvaja stažiranje kadeta vojaške akademije Saint-Cyr. Kadeti vojaške akademije so napoteni na stažiranje v tujino v okviru opravljanja modula tujih jezikov kot obveznega dela učnega programa akademije. Tako utrjujemo vojaške vezi med državami

zaveznici in izboljšamo znanje angleškega jezika. Kakšen je prehod iz šolskega sistema v delovno okolje bojne enote in kakšni vtisi ter izkušnje so temu sledili, nam najlažje in na različne načine pojasnijo poveljniki vodov, ki so se naši enoti pridružili lani maja.

Novo leto smo že tradicionalno začeli s podporo Strelskemu društvu I. Pohorskega bataljona Ruše, ki je pod okriljem Svetovne strelske organizacije ISSF med 9. in 14. januarjem 2024 organiziralo jubilejno, 30. veliko mednarodno strelsko tekmovanje z zračnim orožjem Grand Prix 10 m. Prav tako smo s spremenjenim terminom in novim učnim načrtom v januarju in februarju izvedli vpoklica prostovoljne rezervne sestave. Podrobnosti o usposabljanju nam predstavi poveljnik 4. pehotne čete.

Sodelovanje Ministrstva za obrambo Republike Slovenije z Ministrstvom za obrambo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske poteka že od leta 2018. Tako so lanskega novembra kandidati 35. in 36. generacije Šole za častnike ter tradicionalno pripadniki 74. pehotnega polka skupaj z britansko Kraljevo vojaško akademijo Sandhurst sodelovali na zaključni vaji Dynamic Victory 2023 v JMRC (*Joint Multinational Readiness Center*) na poligonu Hohenfels v Nemčiji. Podrobneje vam izkušnje z vaje predstavita pripadnika 74. pehotnega polka.

Tudi Vojaški muzej Slovenske vojske že od začetka izhajanja objavlja v Kleščmanu. V tej številki bodo začeli podrobnejšo predstavitev posameznih predmetov, razstavljenih na zunanjih površinah Vojašnice generala Maistra. Poudarjeni bodo predvsem predmeti, povezani s 74. pehotnim polkom, kar tank T 55 zagotovo je. Želim vam prijetno branje.

Odgovorni urednik:
podpolkovnik
Gorazd Sagadin

Oblikovanje in prelom:
VU VI. r. Luka Mitrović

Lektoriranje:
Urška Prelog

Naslovna fotografija:
VU VI. r. Luka Mitrović

Fotografije:
Luka Mitrović, Wikipedia,
Adobe Stock, Ferdo Stigar,
Zvone Vrankar in Grand prix
Ruše.

Založnik:
Center vojaških šol

Izdajatelj:
74. pehotni polk

Leto izdaje:
2024

Kraj izdaje:
Maribor

BESEDE POVELJNIKA

BESEDILO: GORAZD SAGADIN

Bratje in sestre po orožju,

leto dni poveljevanja 74. pehotnemu polku je za mano in tudi prehod v pomlad je za nami, saj se je koledarska pomlad začela 21. marca in se bo končala 21. junija. Naš polk ravno v tem obdobju čaka veliko zahtevnih nalog. Od priprav in izvedbe dneva Slovenske vojske ter dneva odprtih vrat 72. brigade, tekmovanja oddelkov, sodelovanja pri izvedbi projekta 72. brigade »COD-izziv« do civilno-vojaškega sodelovanja in še bi lahko našteval. V tem časovnem razponu bodo najbolj izstopale štiri naloge. Prva je nadaljevanje preoblikovanja 74. pehotnega polka v 74. srednji pehotni bataljon. Pri tej nalogi smo že veliko naredili, ciljna ravnina pa se nenehno oddaljuje in ji ni videti konca. Drugi dve sta priprava in napotitev dveh kontingentov na misiji.

Prvi kontingent na nam malo manj znano misijo eFP 15 v Latvijo, kamor napotujemo mednarodni izvidniški vod. Drugi kontingent pa na nam precej bolj znano misijo eVA 05 na Slovaško, kamor napotujemo pehotno četo (minus). Četrta je uresničevanje že nekaj časa načrtovanega sodelovanja med 74. pehotnim polkom in 17. Jägerbataillonom. Cilj je izvesti mednarodno vojaško vajo Kleščman – Jäger, s katero načrtujemo izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem (TVBS) voda in mednarodne čete na vojaškem vadišču ter strelišču Allentsteig v Republiki Avstriji.

Obojestranske ambicije so, da se TVBS voda in čete izvede podnevi in ponoči. Želel bi poudariti, da je veliko stvari odvisnih od našega zavzemanja pri pripravi pogojev za izvedbo tako zahtevnega streljanja. Vsekakor verjamem, da nam bo kljub obremenitvam uspelo zagotoviti vse potrebno, da bodo ambicije in cilji doseženi.

Uresničitev ambicij in ciljev enote nam poleg globokega poznavanja poslanstva in namere poveljnika in s tem neposredno povezanega usposabljanja posameznikov ter enot pogosto omogoča doseči velikokrat spregledano dejstvo: vzdrževanje materialnih sredstev. Še kako smo lahko usposobljeni in izurjeni v vseh postopkih podnevi in ponoči ter v vseh vremenskih razmerah, smo brez bojnih vozil za sodobni čas nepremični, da ognjene moči sploh ne omenjam.

Naš polk je že od ustanovitve povezan z bojnimi vozili (tankom, bojnim vozilom pehote, svarunom itn.). Zato sta tudi tradicija in občutek do vzdrževanja v naši enoti bolj prisotna ter zakoreninjena kot drugod. Med nami so še pripadniki, ki so s tankom ob sebi živeli in se še kako dobro zavedajo, kaj pomeni ostati brez bojnega vozila. Veseli me, da ste to ponotranjili tudi mlajši pripadniki 74. pehotnega polka. Vse skupaj pa se kaže, da ste kljub napornemu letu, odkar sem poveljnik, spremenili miselnost glede

vzdrževanja materialno-tehničnih sredstev in tako postavili nove mejnike za prihodnost. Potreba po osnovnem znanju vzdrževanja je vprašanje zavesti in tudi ozaveščenost o neki drugačni kulturi, kot jo ima povprečen človek v zavesti. Imenujemo jo tehnična kultura. Vsekakor bi izobražen človek moral vedeti, kaj poganja kolesa vozila, ki ga pelje do vojašnice, in to, da to ni manj pomembno od razumevanja, da je treba ta kolesa in pogon vzdrževati. To razumevanje nam je skupaj uspelo doseči. Tehnična kultura se postopoma, vendar vztrajno izboljšuje, in to lahko potrdimo z izkazanimi rezultati bojno uporabne tehnike.

Vprašanje, ki se postavlja, je, kako nam je to uspelo. Dejstvo je, da se nič ne zgodi samo od sebe in tudi ti spodbudni rezultati niso samoumevni. Upam si trditi, da je vzpostavitev voda za vzdrževanje, ki smo ga v enoti pogrešali vse od leta 2013, prinesla novo znanje, nove metode, inovativnost, iznajdljivost in kreativnost v celotni enoti. Istočasno pa vas je večina začela razumeti, da tehnična brezhibnost, razpoložljivost in zanesljivost niso stvar samo poveljstva in poveljniško-logistične čete, temveč vsakega posameznika, ki to sredstvo uporablja. Pa čeprav je to strelec v izkrcnem delu, namerilec, poveljnik vozila ali voznik. Razumevanje, da ste vsi odvisni od bojnega vozila in da je treba ves čas skrbeti

zanj, je ob pomoči voda za vzdrževanje in sektorja za logistične zadeve (S-4) poveljstva polka privedlo do teh več kot spodbudnih rezultatov. Ti rezultati tudi uspešno in učinkovito pripomorejo k bojni pripravljenosti polka, saj je ta močno odvisna od dobrega vzdrževanja materialnih sredstev, ki morajo biti tehnično brezhibna.

Nedelujoča ali slabo vzdrževana tehnična sredstva lahko povzročijo nepričakovane posledice, zato bomo vzdrževanju tudi v prihodnje posvečali veliko pozornosti, saj je to temelj za doseganje bojne pripravljenosti, vzdrževanje in vzpostavitev zmogljivosti. To bomo dosegli z dodatnimi usposabljanji iz tehničnega vzdrževanja mehanikov in uporabnikov bojnih vozil. Še naprej bomo na tehničnem vzdrževanju angažirali vsakega pripadnika enote, ga ozaveščali o pomenu tehničnega vzdrževanja ter nadgradili organiziranost in načrtovanje.

Kleščmani, 28. in 29. marca smo praznovali spomin na rojstvo našega polka. Počastili smo ga s tradicionalnimi Igrami kleščmanov in slovesnim postrojem enot in sredstev 74. pehotnega polka. Ob tem prazniku se radi spominjamo in poudarjamo, od kod smo prišli in kam gremo. Vem, da je smer prava. Od nas pa je odvisno, da jo obdržimo. Kleščmani, bratje in sestre po orožju, iskrene čestitke ob dnevu 74. pehotnega polka!

ŽIVLJENJEPIŠ NAMESTNIKA POVELJNIKA MAJOR PRIMOŽ BANTAN

Civilna izobrazba:

1995–1999: Strojni tehnik, Srednja strojna šola Trbovlje
1999–2005: Univerzitetni diplomirani inženir strojništva, Fakulteta za strojništvo, Univerza v Ljubljani

Osnovna vojaška izobrazba:

2005–2006: Temeljno vojaško strokovno usposabljanje in II. faza za častnike, Veščinski center, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje
2006–2007: Šola za častnike, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje

Nadaljevalna vojaška izobrazba

2010: Tečaj za namestnike poveljnikov čet (Junior Officer Tactical Awareness Course), Infantry Battle School, Velika Britanija
2011–2012: Štabni tečaj (Maneuver Captain Carrer Course), Fort Benning, ZDA
2020–2021: Višji štabni tečaj, Center vojaških šol

Dodatno vojaško usposabljanje:

2009: NATO Tactical Operations in an IED Environment Course, Izmir, Turčija
2010: NATO Peace Support Operation Course, Oberammergau, Nemčija
2010: Tečaj zimskega gorništvā, Bohinjska Bela
2015: Program pedagoško-andragoške izobrazbe za predavatelje višjih strokovnih šol, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
2015: Vaditelj ugotavljanja voditeljskega potenciala (MUVP) in tečaj za inštruktorje na vadišču za usposabljanje voditeljskih veščin

Poveljniške dolžnosti:

2007–2009: Poveljnik motoriziranega voda 3. MOTV/3. PEHČ/20. MOTB/1. BR
2011: Namestnik poveljnika čete, 2. MOTČ/20. MOTB/1. BR
2013–2015: Poveljnik učnega voda v Šoli za častnike, CVŠ
2015–2016: Namestnik poveljnika učne čete v Šoli za častnike, CVŠ
2016–2018: Poveljnik čete, 1. PEHČ/20. PEHP/72. BR
2018–2020: Poveljnik čete, 3. PEHČ/74. PEHP/72. BR

Štabne in druge dolžnosti:

2009–2011: Častnik za usposabljanje, S-3/20. MOTB/1. BR
2020–2023: Načelnik S-3/74. PEHP/72. BR
2023–: izvršilni častnik 74. PEHP/72. BR

Mednarodne operacije in misije:

2008–2009: Poveljnik voda, SVNKON 18 Kfor
2012–2013: Mentor poveljnika izvidniške čete MATT, SVNKON 18 Isaf
2019–2020: Poveljnik čete, SVNKON 40 Kfor
2022–2023: Poveljnik kontingenta, SVNKON 02 eVA

BESEDE NAMESTNIKA POVELJNIKA POLKA

BESEDILO: PRIMOŽ BANTAN

Po opravljenem študiju na Fakulteti za strojništvo me je bolj kot delo v pisarni veselilo dimnično in pestro vojaško življenje. Zato sem se po študiju prijavil v Šolo za častnike. Od takrat do danes sem opravljal delo na različnih dolžnostih kot poveljnik voda, namestnik poveljnika čete, poveljnik čete, delo v štabu polka in kot inštruktor v Šoli za častnike. Vsekakor lahko rečem, da me odločitev ni razočarala, saj je delo prav pestro in dinamično.

V začetku leta 2018 me je vojaška pot prvič popeljala v 74. pehotni polk, kot poveljnika 3. pehotne čete, s katero smo sodelovali na preverjanju CREVAL, se udeležili mednarodne vojaške vaje Trident Juncture na Norveškem in opravili misijo Kfor. Po višjem štabnem šolanju sem delo nadaljeval kot načelnik S-3 ter s pripadniki 74. pehotnega polka sodeloval v mednarodni operaciji in na misiji

SVNKON 02 eVA. Za vsakega pripadnika premestitev na drugo delovno mesto ali enoto pomeni ponovno prilagajanje na nove sodelavce, naloge in izzive. Kljub temu sem se od prvega dne v tem polku počutil odlično, za kar se moram zahvaliti predvsem dobremu kolektivu in pozitivnem vzdušju, ki ga ustvarjate pripadniki 74. pehotnega polka. Pripadniki Slovenske vojske čez leto opravimo veliko nalog.

Velika večina jih ni povezanih z usposabljanjem za opravljanje osnovnih nalog, določenih z zakonom o obrambi. Kljub temu pa v 74. pehotnem polku vzdržujemo visoko raven usposobljenosti za opravljanje bojnih nalog. To smo pred kratkim dokazali na preverjanju končnih operativnih zmogljivosti s četo za Natovo pobudo za pripravljenost (NRI) in bojnim streljanjem vodov.

Leto, ki je za nami, je bilo naporno, zlasti druga polovica, predvsem zaradi naravnih ujm, saj smo namesto operativnega premora vihteli lopate in pomagali pri odpravljanju posledic neviht ter poplav. Vsi smo že večkrat slišali izrabljene besede »tole še naredimo, potem pa bo lažje«, vendar za čas, ki je pred nami, tega nikakor ne moremo reči.

V letu 2024 se bo 74. pehotni polk preoblikoval v 74. pehotni bataljon, kar se mogoče za laike sliši preprosto, vendar nikakor ni. Pripadniki, s katerimi se popolnjujejo nova specialistična mesta v vodih in četah, morajo pridobiti novo znanje na vedovnih usposabljanjih, uvesti je treba nova sredstva in vozila, poleg tega pa se usposabljati, popolnjevati misije, opravljati naloge civilno-vojaškega sodelovanja, varovanja in še bi lahko naštevali.

Vsekakor lahko rečem, da so pred nami novi izzivi in da se nam nikakor ni treba bati, da bi naše delo postalo preveč monotono in enolično.

Zaupanje, ki mi je bilo izkazano s postavitvijo na dolžnost namestnika poveljnika polka, bom najbolje poskušal izpolniti z vestnim in predanim delom. V ponos in zadovoljstvo mi je služiti s pripadniki in pripadnicami 74. pehotnega polka, ki opravljate delo in naloge profesionalno, častno in predano. Tudi v prihodnje ne bomo popuščali, saj nas odlikujejo jeklena volja, jeklena moč in jekleni pogum!

Z MOČNIM KOLEKTIVNIM DUHOM SE PREMAGAJO NAJTEŽJE OVIRE

BESEDILO: MATEJ ARBEITER

Dragi pripadniki 1. pehotne čete, ob pisanju tega članka sem se srečeval z močnimi čustvi, saj se razhajamo po treh intenzivnih in nepozabnih letih skupnega delovanja. V tem obdobju smo oblikovali vezi, ki niso le vojaške, temveč so postale del našega skupnega duha, del nas samih. Naš moto »Mnogo je vpoklicanih, le redki

so izbrani« ni le izraz, temveč ključni steber našega skupnega etosa. V tem času smo preživeli nešteto trenutkov, ki so postali temelji za izjemne dosežke in povezanost, ki jo občutimo kot enota. Skupaj smo hodili skozi dež, sonce in viharje ter rasli kot posamezniki in kot ekipa. Ko sem pred tremi leti stopil v vlogo poveljnika 1. pehotne čete,

nisem le sprejel odgovornosti za vojaško enoto, temveč sem postal del nečesa veliko večjega – družine, ki jo združujejo srčnost, pogum in predanost. Naša moč ni le v številu ali opremi, temveč v kolektivnem duhu, ki smo ga gradili iz dneva v dan. Kolektivni duh, ki nas je napolnjeval, je postal naša edinstvena oznaka. Skupaj smo doživljali vzpone in padce, vendar smo vedno ostali enotni. Vsak izmed vas je prispeval k temu duhu, ki nas je združeval v trenutkih veselja in preizkušenj. Ste ekipa, ki se podpira in raste skozi izzive. Motivacija, ki nas je gnala, je bila ključna za naše uspehe. Vaša pripravljenost za vsako nalogo, ne glede na zahtevnost, je bila in bo navdih za vse nas in za druge enote. Skozi usposabljanja, vaje in preizkuse ter ocenjevanja smo pokazali, da smo kos vsakemu izzivu. Pandemija covid-19 nas je postavila pred neznane terene, vendar smo se odzvali hladnokrvno in organizirano. Bili smo napoteni v *bubble* in kljub vsem omejitvam izvajali usposabljanja ter ohranjali visoko raven usposobljenosti. Vaša predanost nam je omogočila, da smo ostali stabilni v času negotovosti, in to je neprecenljivo.

Sodelovanje na številnih mednarodnih vojaških vajah nam je prineslo bogastvo izkušenj in priznanja drugih domačih in tujih vojaških enot. Na teh vajah, tako doma kot v tujini, smo vedno pokazali najboljše. Še posebno smo se izkazali na MVV IR21 v Slunju, kjer smo zaveznikom dokazali in pokazali, da so Slovenska vojska, 74. pehotni polk in naša četa po usposobljenosti na najvišji ravni in da smo sposobni korektno sodelovati v mednarodnem okolju. Naša četa je postala sinonim za zanesljivost in profesionalnost. Zato smo spoštovani in cenjeni, kar odraža vašo predanost in odličnost.

Kot ključni element pri usposabljanju Land Forces Tactical Training (LFTT) smo postavljali standarde in dajali zgled drugim enotam. Vaša disciplina in iznajdljivost sta nas postavili v vlogo pionirjev v razvoju vojaških streljanj in taktik. Naše delo pri LFTT ni le krepilo naše enote, temveč je pomembno prispevalo k razvoju celotnega vojaškega okolja. Vzpostavljali smo standarde tudi pri streljanjih, ki so bila vrhunec naše usposobljenosti. Od taktičnih streljanj voda prek taktičnih streljanj čete do nočnih streljanj – vedno smo si

prizadevali za popolnost. Vaša motiviranost in osredotočenost na podrobnosti sta nas postavili med najboljše, kar je mogoče doseči.

Naša zgodba ne sega le na vojaško področje. Bili smo med prvimi, ki smo se odzvali na naravne nesreče, kot so bili požari na Krasu in poplave na Koroškem. V takih trenutkih smo pokazali, da smo vojaki s srcem in pripravljeni pomagati ljudem v stiski. Da bi pomagali ljudem v stiski, ste se bili pripravljeni odreči številnim aktivnostim, ki ste jih imeli načrtovane, in to samo zato, da bi pomagali ljudem. To je bila naša humanitarna plat, ki nas je postavila v poseben položaj, in bomo vedno dobro zapisani pri ljudeh, ki smo jim pomagali. Na koncu želim poudariti uspešno opravljeno misijo eVA02, ki je bila vrhunec naše skupne poti. S skupnimi močmi, vojaškim razmišljanjem in trdim delom smo dokazali, da smo kos tudi najzahtevnejšim nalogam. To je bila naša skupna zmaga, rezultat vseh naših prizadevanj in predanosti. V mednarodnem bataljonu so nas prepoznali kot visoko usposobljeno, motivirano in kolektivno povezano enoto, ki ne glede na številčnost in opremo vedno opravi vse naloge na najvišji ravni in v marsikateri situaciji predstavlja »puščico« bataljona. Kot je v intervjuju za slovenske medije povedal poveljnik Natove bojne skupine na Slovaškem polkovnik Navratil: »Imamo pet bojnih enot, in mislim, da je najboljša prav slovenska.« Te misli veljajo tudi za vse pripadnike enot PLČ, 2. in 3. pehotne čete, ki ste bili del 1. pehotne čete v tem obdobju, in kot sem vam vedno govoril, da ko si prerazporejen v 1. pehotno četo ne glede na nalogo, postaneš del 1. pehotne čete, in to tudi ostaneš. Prav tako bi se rad zahvalil poveljstvu 74. pehotnega polka za podporo v vsem tem obdobju.

Ob tej priložnosti se želim zahvaliti vsakemu izmed vas za vaš prispevek, za vašo predanost in za vašo pripadnost enoti. Bilo je častno biti vaš poveljnik. Čeprav se naša skupna pot tukaj končuje, verjamem, da boste vsak kot posameznik še naprej nosili duh 1. pehotne čete v svojem srcu. Hvala za nepozabne trenutke, za vse dosežke in za to, da smo skupaj napisali nepozabno zgodovino. S pozdravom *Multi sunt vocati, pauli vero electi*.

ŠTABNO ŠOLANJE SKOZI OČI NAJBOLJŠEGA SLUŠATELJA

BESEDILO: JAKA BABULČ

Štabno šolanje častnikov Slovenske vojske, ki poteka v Centru vojaških šol, je namenjeno častnikom na vojaški dolžnosti nadporočnika. Namen šolanja je razvoj bodočih štabnih častnikov in poveljnikov čet. Na izobraževanju se podaja širok nabor vsebin, in kot so nam predavatelji povedali že na začetku, je količina dodatno pridobljenega znanja in izkušenj odvisna od vsakega posameznika. S temi besedami se popolnoma strinjam. Od vsakega slušatelja je odvisno, kako sprejme posredovane vsebine in jih glede na svoje izkušnje prenese v svoje delo. Teorija in praksa sta si pri našem delu nemalokrat navzkriž. Najti je treba način, kako preverjeno teorijo prenesti v resničnost vsakdanjega dela, tako da je učinkovita ob upoštevanju omejitev ljudi in materialnih sredstev.

Sam sem končal 33. generacijo štabnega šolanja in eden večjih prispevkov preživetega časa s pripadniki moje generacije je bila izmenjava mnenj in različnih pogledov. Slovenska vojska izvaja enotno štabno šolanje za pripadnike vseh enot in rodov. Med nami je ogromno časa preživetega na misijah, kariernih šolanjih, tečajih in usposabljanjih. Tudi starostno je bilo med najmlajšim in najstarejšim kar dvajset let razlike. S pogovorom in izmenjavo izkušenj sem pridobil širši pogled v opravljanje svojega dela. Nihče ne more vedeti vsega, zato je ena izmed prednosti našega dela kot vojakov, da delamo v kolektivu.

Med šolanjem sem spoznal, da si nekoliko mlajše generacije častnikov upamo kritično razmišljati. Da stvari ne jemljemo za

samoumevne in da obstaja zavedanje o težavah in možnostih za izboljšavo.

Ne prevladuje pa kritizirajoče vzdušje. Za vsako stvar, ki po našem prepričanju ni optimalna, obstajajo predlogi, kako bi zadevo izboljšali. Z optimizmom gledam na prihodnost, ker vem, da bo čez nekaj časa nekdo iz naše generacije imel možnost vplivati na uresničitev teh predlogov. Zadovoljen sem, ker sem preživel veliko časa s častniki, ki se zavedajo, da so največja vrednota naše organizacije njeni pripadniki (vojaki) in je edina pot k učinkovitosti našega delovanja kohezivnost med nami.

Pripadnikom naše generacije bodo v prihodnosti zaupane pomembne dolžnosti, največjo čast in odgovornost pa bodo dobili tisti, ki jim bo zaupano vodenje ljudi na dolžnosti poveljnikov čet. Vsak pripadnik si zasluži imeti strokovnega, izkušenega in načelnega poveljnika, ki zna v svojih podrejenih prepoznati potencial in jim zaupa, da bodo svoje delo opravili tako, kot znajo. Za konec pa bi z vami rad delil še besede, ki sem jih izrekel ob nagovoru svojim kolegom ob zaključku šolanja. V Slovenski vojski posameznik ne more biti najboljši, temveč je najboljši lahko le kolektiv. Najboljši med nami bodo tisti, ki bodo v prihodnosti sprejeli prave odločitve ob pravem času. Poskušajmo si zapomniti vse stvari, o katerih se pritožujemo ob kavnem avtomatu, in ko bomo imeli možnost, izboljšajmo vsaj eno stvar.

Predstavljajte si, kaj lahko skupaj dosežemo. Srečno, kleščmani, veselimo se naših naslednjih skupnih izzivov!

GRAND PRIX

BESEDILO: SILVO MAHER IN UROŠ PODLESNIK

Osnovni cilj civilno-vojaškega sodelovanja je oblikovanje ugodnih razmer, ki omogočajo lažje delovanje enot Slovenske vojske. Slovenija je razdeljena na domicilna območja, ki jih pokrivajo posamezne enote. Območje 74. pehotnega polka obsega 41 občin severovzhodne Slovenije in dela Koroške. Naša enota ob rednih nalogah, izredno intenzivnih usposabljanjih in angažiranostih v različnih nalogah doma in v tujini tej aktivnosti posveča veliko pozornost. Tako smo lani sodelovali na več kot sto dogodkih, od katerih so bili nekateri tudi večdnevni.

Nekatere naloge civilno-vojaškega sodelovanja enota opravi na podlagi prošenj posameznih organizacij, ki želijo svojemu dogodku dati večji pomen s prisotnostjo in predstavitvijo tehnike, dela in življenja v vojaškem kolektivu. Še posebej se udeležujemo ob prošnjah naših sodelavcev, ki se želijo v svojem domačem okolju predstaviti kot pripadniki Slovenske vojske. Tesno sodelujemo tudi z Upravo za obrambo Maribor, ki s predstavitvami na osnovnih in srednjih šolah ter fakultetah poskuša predstaviti možnosti vključevanja mladostnikov v vojsko in tako pridobiti ustrezen ter manjkajoči kader.

Večje organizacije in združenja imajo s Slovensko vojsko podpisane letne načrte civilno-vojaškega sodelovanja. To so zveze in društva, ki delujejo v javnem interesu in s katerimi vojska krepi svojo prepoznavnost, ugled in zaupanje civilne družbe. Ena od takih organizacij je Strelsko društvo I. Pohorskega bataljona Ruše, ki je pod okriljem Svetovne strelske organizacije ISSF med 9. in 14. januarjem 2024 organiziralo jubilejno, 30. veliko mednarodno strelsko tekmovanje z zračnim orožjem Grand Prix 10 m.

Gre za večdnevno strelsko tekmovanje svetovnega formata. Udeležilo se ga je prek 300 strelcev in strelk ter funkcionarjev in spremljevalcev s celega sveta. Tekmovanje je eno od tekmovanj Svetovne strelske organizacije ISSF, na katerem so se športnice in športniki svetovne strelske elite potegovali za točke jakostne lestvice in posledično za pridobitev kvot za udeležbo na olimpijskih igrah v Parizu 2024. Tako smo lahko bili v Rušah ponovno priča udeležbi strelk in strelcev svetovnega formata, tokrat iz kar 31 držav sveta. Ob predstavnikih držav, ki v Ruše tradicionalno prihajajo že desetletja, pa so se tekmovanja tokrat udeležili tudi predstavniki

Libije, Ukrajine, Nemčije, Italije, Makedonije. Med najštevilnejšimi ekipami ob slovenski reprezentanci pa so bile državne reprezentance iz Koreje, Slovaške, Madžarske in Poljske. O kako visoki tekmovalni ravni in o kakšni konkurenci govorimo, priča udeležba številnih posameznikov in posameznikov s svetovne lestvice ISSF TOP 10. Prenekateri so se v pogovoru pohvalili, da so tudi sami pripadniki oboroženih sil v lastni državi. Veliko dela je bilo opravljenega že v pripravljalnem obdobju, ko so se v skladu z določili ISSF za organizacijo takih tekmovanj oblikovali odbori tekmovanja in bili sklenjeni številni dogovori o sodelovanju s Svetovno strelsko organizacijo ISSF, s Strelsko zvezo Slovenije, podpisan pa je bil tudi sporazum o sodelovanju s Slovensko vojsko.

Nosilna enota za izvedbo načrtovane podpore je bila 72. brigada, ki je ob sodelovanju drugih enot levji delež nalog ponovno zaupala 74. pehotnemu polku. Izvedba je bila razdeljena na naloge pred izvedenim strelskim tekmovanjem, med njim in po njem. Enota je zagotavljala možnost za postavitev in demontažo strelišča v kvalifikacijski dvorani (v Športni dvorani Ruše) in finalni dvorani (v OŠ Janka Glazerja Ruše) ter pomoč v akreditacijskem centru (v Dijaškem domu GSKŠ Ruše) ter pri sprejemu in izdaji tekmovalne opreme in oborožitve. Nekateri naši pripadniki so bili angažirani tudi kot člani glasbene zasedbe Naboj, ki je nastopila na začetni slovesnosti, ki sta se je med drugimi visokimi gosti, kot sta Elena Allen (članica izvršnega odbora ISSF) in Miran Kos (podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije), udeležila tudi brigadir Boštjan Baš in naš poveljnik podpolkovnik Gorazd Sagadin. Mediji, visoki gostje in udeleženci tekmovanja so izražali pohvale in presežnike na račun organizatorja, ki se je ponovno izkazal kot odlični gostitelj športnih prireditev na najvišji ravni. Prav tako je treba pohvaliti pripadnike 74. pehotnega polka, ki so naloge, ki niso bile najbolj vojaške, z veseljem in brez oklevanja odlično in popolno opravili.

Sodelovanje in pomoč pripadnikov Slovenske vojske na tem dogodku ima izjemno pozitiven odziv pri lokalnem prebivalstvu Ruš in širše. Gre za aktivnost promocije Slovenske vojske v najlepši obliki, tako da se že veselimo sodelovanja s Strelskim društvom I. Pohorskega bataljona v naslednjem letu.

PISMO IZ SLOVAŠKE (eVA04)

Pozdravljeni, dragi bratje in sestre po orožju, pošiljam vam prijetne pozdrave iz Slovaške! Ob prvem stiku s slovaškimi tlemi sem imel mešane občutke. Nisem vedel, kaj pričakovati, saj ne gre za vsakdanjo misijo, ne gre za misijo »prakse«. Že na začetku so jasno povedali, da »to ni Kosovo«.

Na vadbišču Lešt čas teče popolnoma drugače kot doma, vsak dan spoznaš nekaj novega in se v času misije res ogromno naučiš. Od mojega prvega koraka na ozemlju Slovaške pa do konca moje prve misije eVA 03 smo opravili veliko vaj na četni in tudi mednarodni ravni. Opravili smo veliko terenskih usposabljanj in individualnih vojaških veščin posameznika. S tem načinom dela smo dvignili usposobljenost, izurjenost in znanje. Ob vseh aktivnostih naši nadrejeni niso kar tako pozabili na šport in so skrbno pazili, da se po vnosu orožja hitro preoblečemo v športno opremo in ne zanemarimo fizične pripravljenosti. Izkusili smo tudi čar terenov, ki trajajo več dni, na katerih so nam čas krajšale divje živali, ki so bile v času naše rotacije še posebej aktivne. Vsako noč so budno pazile, da nismo zaspali, če

je komu slučajno malce padel adrenalin. Na koncu misije smo imeli glavno preverjanje, ki smo ga na podlagi vseh opravljenih usposabljanj opravili z odliko in tako pokazali drugim narodom, da tudi Slovenska vojska zmore in zna. Na vaji Strong Cohesion se je izkazal čisto vsak pripadnik, od vojaka do častnika. Počaščen sem, da sem bil del izjemne ekipe, s ponosom lahko rečem: »Res kapo dol!«

Po vsem, kar smo doživeli in preživeli, se je bližal konec naše misije, konec rotacije, s katero sem prispel na Slovaško. Pri rotaciji, ki je prihajala za nami, se je pojavilo prosto formacijsko mesto (strelec protioklepnik), in odločil sem se, da podaljšam misijo. Moj polletni krog, ki je za številne pomenil konec, je bil zame hkrati začetek. Trenutno teče drugi mesec, odkar so se naši pripadniki eVA 03 vrnili v domovino. Zame se je v tem času zgodilo že veliko, z novimi obrazi na meni dobro poznanem ozemlju. Na začetku rotacije eVA 04 smo se selili v kontejnersko naselje Riečky, a smo se na srečo kaj kmalu vrnili v »hotel Slavia«. V tem času nas je obiskala predsednica republike, vrhovna poveljnica

Slovenske vojske dr. Nataša Pirc Musar. Opravili smo prav veliko streljanj in drugih usposabljanj. Na moje veliko veselje smo ponovno obnovili znanje iz BBNO-ja, to sam štejem za najboljši del vsake rotacije na Slovaškem. Opazil sem, da nisem edini, ki mu tako usposabljanje požene kri po žilah. Marsikomu iz naših vrst je narisalo nasmeh na obraz. To usposabljanje smo izvajali pod budnim očesom inštruktorjev, ki so prišli iz centra za združeno usposabljanje. Bili so polni znanja in izkušenj, menda celo eni izmed najboljših in sam bi težko trdil drugače. Hitro so nam pokazali pravilni vstop v objekt in čiščenje stavb, ki smo ga po uporabi manevrskega streliva izvajali tudi z ostrim.

Moja primarna formacija je strelec protioklepnik, moje protioklepno orožje je ročni netrzajni raketomet RGW 90, ki se je kot protioklepno orožje izjemno izkazal na prejšnjih mednarodnih vajah na Slovaškem. Z njim hitro onesposobiš oklepno vozilo. V naši mali bazi se imamo res super, saj se prav dobro razumemo in hitro rešimo kakršno koli težavo, še preden bi postala problem. Na začetku te rotacije sem bil malo v

skrbem, saj nisem poznal 10. pehotnega polka in z njimi pred tem nisem veliko sodeloval. Hitro sem spoznal, da so zelo profesionalni in korektni do dela, hkrati pa se znajo tudi malo sprostiti na kakšnem četnem pikniku. Tudi z vojaki smo se hitro povezali, so zelo profesionalni in pripravljeni pomagati pri katerikoli težavi. V vodu se zelo pozna, da so veliko časa skupaj, posledično so zelo uigrani. Številni med njimi niso prvič na Slovaškem, kaj šele na misiji, vendar so tudi oni potrdili, da se imamo občutno boljše kot na prvi rotaciji. 10. pehotni polk je v mojih očeh pokazal, da so pripravljeni priznati in popraviti napake, da smo vsi krvavi pod kožo in se nenehno učimo, da je vse mogoče in da so meje le v glavi! S to mislijo bom sklenil pismo ...

Imejte se lepo, kmalu se spet vidimo!

Anej Golob

DAN POLKA IN IGRE KLEŠČMANOV

BESEDILO: ALEŠ BIŠKUP

74. pehotni polk ali JEKLENI OKLEP – JEKLENA VOLJA – JEKLENI POGUM letos praznuje že častitljivo 32. obletnico, ki smo jo ponosno zaznamovali v petek, 29. marca, v Vojašnici generala Maistra. Obletnico polka smo slavnostno praznovali s postrojem in krajšo slovesnostjo, na kateri je poveljnik polka podpolkovnik Gorazd Sagadin najzaslužnejšim pripadnikom polka podelil priznanja in pohvale. Vsekakor je ob tem treba izpostaviti najboljše pripadnike 74. pehotnega polka v letu 2023:

- najboljši vojak: desetnik Timotej Petrovič,
- najboljši podčastnik: višji vodnik Tin Žuran,
- najboljši častnik: stotnik Aleš Smodiš (tudi najboljši častnik 72. brigade v letu 2023).

Glavni namen dneva polka je spoštovati in nadaljevati našo vojaško tradicijo, saj je prav vsak pripadnik polka nepogrešljiv del kolektiva, ki ustvarja in piše zgodovino. Le enotno in skupaj smo lahko kos prav vsakemu izzivu.

Tradicijo pa nadaljujemo tudi s prijateljskim športnim tekmovanjem – Igrami kleščmanov, na katerih v športnem duhu krepimo vezi med enotami in spodbujamo tekmovalnost.

Lani je bil postroj ob dnevu polka še posebno slovesen za upokojenega pripadnika Branka Grahornika, ki je bil pripadnik polka od samega začetka, saj je bil izredno povišan v

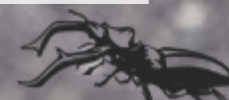
čin višjega štabnega vodnika ob upokojitvi. Na slovesnosti so bili prisotni tudi pripadniki 17. Jägerbataillona iz Avstrije, s katerimi redno dvostransko sodelujemo na dnevih odprtih vrat, dnevih enot in manjših vajah. Pripadniki polka se tudi redno udeležujemo njihovega dneva odprtih vrat z obiskom poveljnika in polkovnega podčastnika ter s predstavitvijo opreme, oborožitve in vozila Svarun, ki poteka poleti v Strassu.

Zgodovina polka sega v davno leto 1992, ko je bil 30. marca izveden vpoklic prvih pripadnikov v 74. oklepno-mehanizirani bataljon iz enot Teritorialne obrambe. Prva enota je bila sestavljena iz poveljstva,

1. in 2. tankovske čete s tankom T-55 ter mehanizirane čete z bojnim vozilom pehote M-80 in zaledja.

Igre kleščmanov so dve leti preprečevale pandemija covida in druge omejitve, povezane z njo. Veseli nas, da je to za nami, tako smo lani z veseljem nadaljevali tradicijo in tekmovanje.

Že v času Rimljanov so se vojaki med seboj primerjali in dokazovali z vojaškimi igrami. Skozi zgodovino pa lahko vidimo, da za uspeh niso dovolj le vojaško znanje, pripravljenost in moč, temveč tudi povezanost kolektiva in morala.

Glavni namen Iger kleščmanov je krepitev medsebojnih vezi, s katerimi se povečuje zaupanje v kolektiv in njegovo sposobnost. Poudarek je na skupinskem delu, povezovanju in sodelovanju med pripadniki ekipe in kolektiva. Med aktivnostjo tudi spoznavamo sami sebe in soborce ter iščemo in dosegamo svoje meje in sposobnosti. Uspeh je pogojen tudi z vojaškim znanjem in praktičnim obvladovanjem veščin ter predvsem motiviran s spodbujanjem soborcev, ki ne tekmujejo. Igre kleščmanov so sestavljene iz petih delovnih točk:

- met ročne bombe,
- štafetni tek 4 × 400 metrov,
- potiskanje svaruna,
- pehotne ovire,
- met členka tankovske gosence.

Vsaka četa sestavi svojo ekipo, ki je sestavljena iz vodje (podčastnika) in sedmih vojakov, medtem ko preostali pripadniki čete, ki ne tekmujejo na igrišču, poskrbijo za športno vzdušje in glasno navijanje ter spodbujanje soborcev in tako poskrbijo za dodatno energijo ter motivacijo tekmovalcev. Tekmuje se v bojni uniformi ob upoštevanju vseh varnostnih navodilih vodje delovne točke po načelu *fair play*, ki določa spoštovanje pravil in odločitev sodnika oz. vodje delovne točke ter spoštljiv odnos do tekmeca. S takim vedenjem pa tudi pozitivno vplivamo na vse sodelujoče.

Pravila določajo, da pri metu ročne bombe poveljnik oddelka določi štiri pripadnike, ki bodo metali bombo na cilj na razdalji 25 metrov. Cilj za ročno bombo predstavljajo krogi premera dveh, petih in sedmih metrov. Vsak zadetek se šteje po točkovniku, rezultat pa predstavlja seštevek točk vseh tekmovalcev. Vsak zadetek v krog premera dveh metrov je tri točke, zmagovalna ekipa pa prejme osem točk za zmago v disciplini meta ročne bombe.

Naslednja zanimiva disciplina je štafetni tek na 4 × 400 metrov z dvema zabojeva za strelivo. Tudi v tem izzivu tekmujejo štiri tekmovalci, ki jih določi poveljnik oddelka.

Tudi pri tej disciplini si zmagovalna ekipa prisluži dodatnih osem točk. Največji izziv pri štafetnem teku je pravilna izbira zaporedja tekmovalcev in tempa teka. Prav prehitro tempo povzroča tekmovalcem največ preglavic. Večina tekmovalcev se na progo poda s prehitrim tempom v želji po čim boljšem času.

Najdaljši met gosence:

1. Pdes. Darko Kosi
dolžina meta 960 cm
2. Voj. Aljoša Šijanec Mlakar
dolžina meta 940 cm
3. Voj. Renato Sisinger
dolžina meta 860 cm

Najhitrejši krog štafetni tek:

1. Pdes. Jure Marzidovšek
čas kroga 1,20 min

Najbolj glasno navijanje je vedno pri potiskanju svaruna, pri čemer osem pripadnikov aktivira vse svoje mišice do maksimuma v želji, da čim hitreje premaga razdaljo 25 metrov.

Premagovanje pehotnih ovir je prava ekipna preizkušnja, pri čemer mora celotni oddelek z dvema zabojeva streliva premagati ovire v čim krajšem času. Med premagovanjem ovir pa se zaboja v nobenem trenutku ne smeta dotakniti tal. Če pa se, mora ekipa ponoviti oviro, pri kateri ni bila uspešna oz. se je zaboja s strelivom dotaknil tal. Čas se ustavi, ko zadnji tekmovalac prečka ciljno črto. Poudarek ni na pravilnem prečkanju in premagovanju ovir, temveč na pravem timskem delu, kjer se pokažeta iznajdljivost posameznika in sodelovanje celotnega oddelka. Če celotna ekipa ne premaga ovir, ostane pri tej disciplini brez točk.

Met členka tankovske gosence je pravi »atletski« preizkus posameznika, kjer pride do izraza kombinacija moči, eksplozivnosti in koordinacije tekmovalca. Prava kombinacija gibalnih sposobnosti posameznika pa so meti členka tankovske gosence vse tja do osmih metrov, kar je pri teži okrog 15 kilogramov zelo dober rezultat. Vsak izmed štirih izbranih pripadnikov ima tri poskuse, pri čemer se najboljši dosežek posameznika šteje za skupni rezultat. Oddelčni rezultat je seštevek najboljših poskusov vseh tekmovalcev. Tekmovalci športnih iger kljub utrujenosti igrišče zapuščajo nasmejanih obrazov in polni izkušenj, saj gredo nemalokrat čez meje svoje vzdržljivosti in izven cone udobja.

Takšne vojaške igre so tudi priložnost za poveljnike, saj dobijo enega izmed vidikov pripravljenosti in izurjenosti svojih pripadnikov, medtem ko tekmovalci preverijo svojo psihofizično pripravljenost.

Lani so se najbolje izkazali pripadniki 3. pehotne čete in zaslužno osvojili zmago in prehodni pokal. Letos je z 38 točkami zmagala 1. pehotna četa.

Čestitke zmagovalcem in tekmovalcem!

USPOSABLJANJE PROSTOVOLJNE REZERVNE SESTAVE V 74. PEHOTNEM POLKU

BESEDILO: BORIS DEŽMAN

Letošnji vpoklic na usposabljanje prostovoljne rezervne sestave (PRS) je naš polk izvedel na začetku novega koledarskega leta. Praviloma smo do zdaj prvi termin usposabljanja izvedli februarja, rezervni termin je bil v marcu. Letos je bilo za takšno spremembo več razlogov. V letu 2023 se še dejansko ni vedelo, ali se bo s preoblikovanjem Slovenske vojske spremenila lokacija vpoklicev PRS, prav tako pa dodeljene naloge 74. pehotnega polka onemogočajo vpoklic v poznejših terminih. S to spremembo smo si v polku oblikovali pogoje, da lahko ob napotitvi pripadnikov stalne sestave na misije pripadniki PRS opravljajo naloge varovanja in usposabljanja ob nadaljnjih vpoklicih v letu 2024.

Prvi vpoklic na usposabljanje smo izvedli od 15. do 26. januarja 2024. Po prvotnem seznamu je bilo prijavljenih 91 pripadnikov, usposabljanja pa se jih je v prvem terminu udeležilo 86. Zaradi omejenih nastanitvenih kapacitet v Vojašnici generala Maistra smo se že novembra odločili, da se bomo premaknili izven vojašnice. Osnovna ideja za ta termin je bila, da se premaknemo na poligon Poček in smo nastanjeni v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni. Kar hitro smo prejeli odgovor, da v tem terminu ni prostih kapacitet zaradi mednarodne vojaške vaje. Osnovni načrt smo tako opustili in usposabljanje izvedli v Vojašnici Murska Sobota. Enota vojašnice je zagotovila logistično podporo za nemoteno delo med usposabljanjem. Pripadniki PRS pa so bili nastanjeni v šotorih.

Usposabljanje se je že s preteklim letom konkretno spremenilo, kakor so se skozi čas teh dveh let, odkar sem poveljnik 4. pehotne čete, spremenile tudi varnostne grožnje v svetu. Pred tremi leti smo recimo še usposabljali pripadnike PRS izključno za prisotnostne patrulje in pomoč pri varovanju državne meje s civilno policijo v povezavi s problematiko nezakonitih prehodov meje. Konec leta 2022 se je Slovenska vojska umaknila z varovanja meje. Tako smo tudi usposabljanje pripadnikov PRS preusmerili v izvajanje osnovnih postopkov iz pehotne taktike.

Usposabljanje osnovnih postopkov iz taktike je potekalo na vadišču in skladišču Berek v Murski Soboti. Zelo se trudimo, da vključujemo starešinski kader, častnike in podčastnike PRS. Letos nam žal ni

uspelo, da bi zanje izvedli vpoklic teden dni pred prihodom drugih pripadnikov. Tak vpoklic praviloma izvajamo z namenom seznaniti starešinski kader PRS z načrtom usposabljanja, saj jim s tem damo čas za kakovostnejše priprave na izvedbo usposabljanja, da lahko sami izvajajo ključna usposabljanja iz pehotne taktike. Zaradi spremembe načrta so jim naši inštruktorji predstavili načrt dela za tekoči in naslednji dan ter jim tako omogočili vsaj omejen čas za priprave. Obvezne vsebine so ostale nespremenjene, in sicer izvedba streljanja z avtomatsko puško in pištolo, pri čemer vsak pripadnik odstreli določeno številko streljanja, in preverjanje gibalnih sposobnosti, ki jim šteje v redno službeno oceno. V letošnjem vpoklicu smo PRS omogočili tudi usposabljanje iz uporabe helikopterja za potrebe zračnih premikov enote.

Cilj usposabljanja PRS je trenutno naravnano na področje pravilnega in hitrega odziva na stik in odvrčanje nevarnosti ob napadu na enoto. Pripadnike PRS usposabljamo tudi za izvedbo napada in zasede na vozilo ali manjšo skupino sovražnih enot. Zaradi omejenega časa smo za načrtovan napad usposabljali le izdajo ukaza brez dejanskih taktičnih postopkov. Veliko pozornost namenjamo tudi pravilnemu maskiranju, taktičnemu premikanju in komuniciranju v radijskem prometu. Ob nadaljnjih vpoklicih na opravljanje vojaške službe se bodo tako ob nalogah varovanja usposabljali tudi iz pehotne taktike na ravni oddelkov. Rezervni termin je bil letos od 5. do 16. februarja. Na tem usposabljanju je bilo le 14 pripadnikov. Usposabljanje smo po enakem načrtu izvajali v Vojašnici generala Maistra.

Za konec bi želel poudariti, da globoko verjamem, da se v času vpoklica vsak pogodbeni rezervist ne počuti čisto nič drugače kot pripadnik stalne sestave polka. Iz svojih izkušenj prav tako vem, da so pripadniki PRS tudi vdani sistemu in enoti, saj sem bil tudi sam pripadnik PRS v Cerkljah ob Krki, in zato jih še toliko bolj razumem in diham z njimi.

IZ ŠOLSKEGA SISTEMA NA ZAČETEK PRAVEGA UCENJA

BESEDILO: ŽAN ROMIH

Prehod iz šolskega sistema Šole za častnike v realnost enote je za mladega poveljnika voda pomembna prelomnica. Na šolanju se učimo v kontroliranem okolju, v katerem so pravila jasna in vse poteka po določenem redu. Ko prestopimo iz šolskega okolja v delovno okolje poveljnika voda, hitro spoznamo, da je to šele začetek pravega učenja. Srečujemo se z novimi izzivi, ki daleč presegajo šolske okvire in od nas zahtevajo nenehno prilagajanje in razvoj. Delo v enoti v dinamičnem, realnem okolju mi je razkrilo, da za vsakim ukazom in nalogo stojijo ljudje s svojimi družinami in osebnimi življenji.

V situacijah, ko se spoprijemamo s pomanjkanjem kadrov, postaneta razporejanje ljudi na naloge in učinkovito kadrovsko upravljanje še posebno zahteven izziv, ki zahteva premišljen pristop in globoko razumevanje človeškega dejavnika. Eden izmed večjih izzivov je spoprijemanje s kadrovskim pomanjkanjem in obsežnostjo operativnih nalog, ki zahtevajo spretno upravljanje virov in prilagodljivost.

V šolskem sistemu se sicer osredotočamo na taktično znanje in teorijo vodenja, toda praktično vodenje zahteva več. Pri tem pridobi mentorstvo izkušenejših poveljnikov vodov, podčastnikov in nadrejenih poseben pomen. Njihove izkušnje, nasveti in praktično znanje so neprecenljivi in nam pomagajo razumeti dinamiko dela v enoti. Preden sem vstopil v Šolo za častnike, sem šest let preživel kot vojak, kar je bila dragocena izkušnja, ki mi je pomagala pri prehodu v vodstveno vlogo. V tem času sem sodeloval v številnih mednarodnih vajah in bil del misije na Kosovu, kjer sem se spoprijel s pravimi izzivi terenskega dela in mednarodnega sodelovanja. Te izkušnje so mi omogočile boljše razumevanje vsakodnevnih operativnih izzivov, s katerimi se srečujejo enote, in kako se spoprijeti z njimi.

Vsak dan prinaša nove izzive, ki so priložnosti za nadgradnjo veščin in razumevanje naše vloge. Vodenje vojakov zahteva več kot le znanje, zahteva tudi empatijo in sposobnost prilagajanja. Naša zavezanost dobremu vodenju in profesionalnosti je temelj uspeha. Kot poveljniki vodov smo odgovorni za dobrobit vojakov in uspešno opravljanje zaupanih nalog, posledično imamo priložnost prispevati k razvoju enote.

Naša naloga je, da s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevamo h gradnji močne in spoštovane vojske. Vsak dan v uniformi je priložnost za dokazovanje vodstvenih sposobnosti in prispevanje k uspešnosti enote. V tej vlogi nadaljujemo z učenjem in rastjo, vedno z mislijo na boljšo prihodnost enote in vojske.

PREHOD V BOJNO ENOTO JE VELIKA SPREMEMBA

BESEDILO: MATJAZ PLEH

Leto in pol dolgo šolanje v Šoli za častnike se je približevalo h koncu. Med šolanjem se tega konca ni dalo opaziti, dnevi so bili vedno daljši. Vsi smo nestrpno čakali, da se konča in da preidemo v delovno okolje profesionalne enote. Vendar ko je res prišel ta čas, je bila to za nas velika sprememba. Človek je načeloma naravnani k rutini in uživa v coni udobja. Vsako spremembo lahko dojemamo kot stres ali pa kot izziv, odvisno od posameznika, kako sprejmemo spremembo.

Prvi dan v enoti je bil zagotovo stresen, saj nisem vedel, kaj pričakovati, vendar pa ko si postavljen v svoj vod, vidiš, da dejansko nikoli nisi sam in se stres hitro spremeni v izziv. Vedno je tu kader, ki ti svetuje in pomaga na začetku poti. Prvi v vrsti je bil nadrejeni mentor, poveljnik 2. pehotne čete, stotnik Marko Močnik. Poveljnik se je zavzemal za prenašanje znanja in mi tako pomagal na vsakem koraku pri vseh ovirah, pred katerimi sem se znašel, da je moj vod sledil nameri čete. Vedno ko sem potreboval nasvet glede častniškega dela, so bila njegova vrata na široko odprta.

Znotraj voda je ključno vlogo odigral vodni podčastnik štabni vodnik Blaž Berglez. Spoznali in sodelovali smo že med specializacijo, zato je bil prihod v vod nekoliko lažji, vendar pa je bilo treba še vedno ogromno postoriti glede informiranja o sestavi voda. Najprej je bilo treba predstaviti moštvo, spoznati vsakega posameznika, kako se vede v delovnem okolju, kakšni so njegovi interesi in ambicije v prihodnje. Spoznati je bilo treba vsakodnevno rutino in kohezijo voda, kako sploh deluje čez dan, kakšna prijateljstva so se spletla med pripadniki, ali so prisotni spori in podobno. Poleg kadrovskega stanja sem moral spoznati tudi tehnično stanje. Katera vozila imamo na razpolago za uporabo, kakšno je stanje vozil, katere oborožitve imamo, koliko jih je in podobno. Kljub temu da vse to ni naloga poveljnika voda, je še

vedno dobro in smiselno, da to poznamo čim boljše, saj moramo vedeti, s čim razpolagamo in v kakšnem stanju je oprema. Moj vodni podčastnik je delal z mano ves čas. Kazal mi je tudi zadeve, ki se delajo samo na podčastniški ravni, želel sem spoznati prav vse. Pri moji uvedbi v vod je štabni vodnik Berglez odigral ključno vlogo in bil velika opora pri spoznavanju voda.

Hkrati pa so z mano sodelovali tudi drugi podčastniki (višji vodnik Marinič, višji vodnik Pečar in višji vodnik Gjerek), vsi trije imajo veliko izkušenj in so mi predvsem pomagali pri spoznavanju načina usposabljanja, ki poteka v drugi četi. Predstavili so mi, kako izvajajo posamezne individualne vojaške veščine in kolektivne veščine. Želel sem spoznati, kaj vojaki radi opravljajo, v čem so dobri, pri čem se še moramo izboljšati in kaj želijo spremeniti. Nenehno usposabljanje vojske je ključno, zato smo temu posvetili veliko časa. Navsezadnje pa je tudi vojska odlično sodelovala z mano. Ko so bili potrebni pogovori, smo se pogovorili in zadeve rešili. Tudi vojska ima veliko znanja in izkušenj, zato je to treba črpati prav od vseh.

Prehod v novo delovno okolje iz šolskega sistema je vedno težak. V šolskem sistemu je bilo v ozadju vse poskrbljeno, ni se nam bilo treba ukvarjati s pisanjem nobene dokumentacije, morali smo samo izvajati, kar nam je bilo naročeno. V profesionalni enoti je stanje popolnoma drugačno. Tam so borci različnih starosti in motiviranosti. Vsi imajo svoje osebno življenje, družine in svoje težave. Naloga poveljujočih je, da opravljajo naloge v skladu z namero nadrejene enote, vendar pa še vedno morajo ohraniti kohezivno in pozitivno vzdušje v enoti, kar ni vedno preprosto, vendar z medsebojnim spoštovanjem in odprto komunikacijo se tudi to lahko doseže. Ljudje okoli tebe so ti vedno pripravljeni pomagati, vse pa je odvisno od tebe, ali boš to pomoč sprejel ali ne.

IZ TEORIJE V PRAKSO

BESEDILO: ALEŠ RATEJ

Moja vojaška pot se je začela po uspešno končani 34. generaciji Šole za častnike. Nadaljeval sem specializacijo VED pehote, katere nosilec je bil 74. pehotni polk. Lahko rečem, da sem kar hitro opazil razliko med šolskim sistemom in delom v resničnem okolju. Na specializaciji smo v poveljevanje dobili vod, ki so ga sestavljali formacijski pripadniki stalne sestave, in ne več »sošolci« iz šole. To je bilo povsem drugače, saj so vojaki in podčastniki v vodu imeli veliko več izkušenj ter so nekatere stvari poznali boljše kot jaz. Med specializacijo sem zato z velikim zanimanjem poslušal podčastnike in vojake, ki so predavali o raznem orožju, taktiki ter drugih stvareh, saj je njihovo znanje izhajalo iz prakse. Spoznal sem tudi to, da je v vodu treba hitro vzpostaviti avtoriteto, vendar ob tem še vseeno ostati človek. Pomembno je to, da ti sprejmeš vojsko in da vojska sprejme tebe, ker le tako lahko skupaj odlično opravimo dane naloge. Velika razlika je tudi ta, da smo bili v šoli kandidati zmeraj prisotni na terenskih usposabljanjih, v realnosti pa imajo pripadniki svoje skrbi, otroke, bolnišnice, kar je treba razumeti ter zato večkrat prilagoditi in improvizirati delo, kadar se gre na razna terenska usposabljanja.

Tretja največja razlika pa je bila vsekakor uporaba sistema IRDG. Po koncu specializacije sem dobil ukaz za 74. pehotni polk/3. pehotno četo/3. pehotni vod. Takoj se je bilo treba spoprijeti s to aplikacijo. K sreči so mi poveljnik čete stotnik Matej Rebernik in drugi poveljujoči kadri v četi veliko pomagali, tako da sem to znanje hitro usvojil. V vodu nisem imel vodnega podčastnika, saj je bil odsoten zaradi napotitve na misijo. Tako lahko rečem, da sem kot začetnik imel kar veliko dela pri integraciji v vod, vendar pa sem zato pridobil veliko različnih izkušenj.

Za vse nejasnosti, ki so se mi med delom pojavljale, sem se lahko obrnil na stotnika

Rebernika, ki si je vedno vzel čas, mi pokazal in korektno razložil, kako morajo biti stvari narejene in sploh kako delati s svojimi podrejenimi. V 3. pehotni četi smo odlično sodelovali in naredili vse, kar je bilo treba, od različnih streljanj, TOS SKOK, Vihre do drugih nalog. Z vodom smo sodelovali tudi pri odpravljanju posledic poplav, kjer sem se moral hitro in učinkovito odzvati na potek reševanja vojakov iz prostorov, polnih ogljikovega monoksida. Kmalu za tem pa sem dobil ukaz o prerazporeditvi v 1. pehotno četo/2. pehotni vod. Nov poveljnik čete je stotnik Jani Krajnc. Ta prerazporeditev je trenutno največji preskok v moji karieri.

Zanimivo, da je bil stotnik Krajnc poveljnik voda v Šoli za častnike in mi zdaj še vedno svetuje, pomaga in me usmerja, kako lahko kot mlad poročnik čim bolje opravljam svoje delo ter se tako kot poveljnik voda še naprej nadgrajujem. V svojem vodu sem dobil odličnega in izkušenega vodnega podčastnika štabnega vodnika Bena Fotivca, ki mi je s svojimi dolgoletnimi izkušnjami s tem vodom tudi pomagal, da sem se hitro integriral. S 1. pehotno četo sem prejšnje leto tudi prvič odstrelil TVBS voda, kar je bilo povsem nova, predvsem pa zanimiva izkušnja. V preteklosti še kaj takega nisem doživel, saj so v akciji sodelovale še druge enote, kot so JTAC, baterija za ognejo podporo, PORS. Kot četa za Natovo pobudo za pripravljenost (NRI) smo opravili recertifikacijo in mednarodno vojaško vajo na Poljskem, ki je bila tudi zelo zanimiva izkušnja.

Znanje, ki sem ga pridobil v Šoli za častnike, s pomočjo nadrejenih pri sedanjem delu s pridom uporabljam. Z izkušnjami, ki jih pridobivam, pa si prizadevam za to, da bi svoje delo opravljal odlično, v zadovoljstvo nadrejenih in podrejenih. Z veseljem in ponosom bom svoje znanje še nadgrajeval in ga tudi prenašal na svoje podrejene.

VOJAŠKA VAJA DYNAMIC VICTORY 2023

BESEDILO: TIMOTEJ PETROVIČ IN NINO MALEK

Izkušnja z vojaško vajo Dynamic Victory se je začela že oktobra 2023, mesec dni prej, ko smo se pridružil kandidatom za častnike 35. generacije na terenskem usposabljanju v Gotenici. Tam smo se predvsem usposabljali iz veščin bližinskega boja na naseljenih območjih. Istočasno je bila to manjša priprava na prihajajočo vajo v Nemčiji.

Dynamic Victory je vsakoletna vojaška vaja, ki povezuje dve izjemni instituciji za šolanje bodočih častnikov, Royal Military Academy Sandhurst (RMAS) in Šolo za častnike Slovenske vojske. Pripadniki 74. pehotnega polka kot dodan element Šoli za častnike na tej vaji sodelujejo že vse od leta 2018. Gre za izjemno priložnost za delovanje v razmerah, ki so, kolikor je le mogoče, podobne resnični vojni. Vsekakor velja poudariti, da so bili na preizkusu naša psihofizična pripravljenost, značaj in seveda vodstvene sposobnosti. Izvedbeni del vaje je trajal devet dni, večjih prekinitev vmes ni bilo.

Vaja je razdeljena v tri sklope: v ruralno (podeželsko) fazo, urbano fazo in zaključni napad, ki temelji na delovanju bataljonske bojne skupine. Poudariti je treba, da je bil velik dejavnik, ki je vplival na naše delovanje, tudi vreme, ki nam letnemu času primerno seveda ni bilo pretirano naklonjeno. Dodani elementi smo predvsem opravljali vojaške dolžnosti, in če je bilo treba, smo tudi aktivno pomagali bodočim poveljnikom vodov pri odločitvah, za katere so bile

potrebne izkušnje, ki smo jih pridobili med službovanjem v Slovenski vojski.

Ves čas vaje smo bili v stiku z britanskimi kadeti, s katerimi smo tudi stkali prijateljske vezi ter tako utrdili kakovost in kohezijo delovanje enot Slovenske vojske in Združenega kraljestva za prihodnje operacije in mednarodno sodelovanje. Zagotovo nam bo najbolj v spominu ostalo to, da smo izjemno malo spali, povprečno med eno in štirimi urami na noč. Prav tako smo imeli priložnost poskusiti britanske suhe dnevne obroke (SDO) in nemalokrat se je zgodilo prav to, da smo si obroke med seboj izmenjali.

Ugotovili smo, da imamo s pripadniki Združenega kraljestva veliko enakih postopkov, vendar smo si še tako različni in da ta vaja omogoča edinstven pristop k izvedbi nalog in operacij. Izkušnja nam je dala veliko zadovoljstvo, zlasti zaradi dejstva, da je to en velik izziv, če se želiš preizkusiti, kako delovati v zelo intenzivnih okoliščinah. Vsekakor udeležbo na vaji priporočava vsem, ki iščete izziv in bi se radi preizkusili, če zmorete delovati v najtežjih razmerah, ki smo jim vojaki lahko izpostavljeni. Oba bi ponovila udeležbo na tej vaji letos novembra in srčno upava, da boste z nami tudi bralci, ki zdaj to prebirate.

STAŽIRANJE KADETA VOJAŠKE AKADEMIJE KOPENSKIH SIL SAINT-CYR

BESEDILO: Marko Močnik

Na podlagi mednarodnega sodelovanja med Slovensko vojsko in oboroženimi silami Francije je tudi letos potekalo stažiranje Kadeta vojaške akademije Saint-Cyr v enoti Slovenske vojske. V tem letu je 74. pehotni polk kot nosilna enota gostil poročnika (*2nd Lieutenant*) Xavierja Morela. Kadeti vojaške akademije so napoteni na stažiranje v tujino v okviru opravljanja modula tujih jezikov kot obveznega dela učnega programa akademije, da bi utrdili vojaške vezi med državami zaveznicami in izboljšali znanje angleškega jezika.

Stožiranje je bilo načrtovano in izvedeno od 12. januarja do 9. februarja letos. Poročnik Morel je v tem času obiskal enote 74. pehotnega polka in Rodovskega bataljona 72. brigade ter Center vojaških šol v Vojaškem objektu Kadetnica v Mariboru. V okviru usposabljanja v 74. pehotnem polku je večino časa preživel na terenskih usposabljanjih 1. pehotne čete, ki se je v tem času usposabljala iz kolektivnih veččin čete Natove pobude pripravljenosti (NRI) bodisi v Vojašnici generala Maistra bodisi na terenskem usposabljanju na vadiščih Apače in Črešnjevce. Udeležil se je tudi streljanja z avtomatsko puško in pištolo na strelišču Mlake. Stažiranje je opravljal še v četi zvez, protioklepni četi in bateriji za ognjeno podporo Rodovskega bataljona 72. brigade ter spoznal materialna sredstva in delovanje teh enot. V Šoli za častnike Centra vojaških šol so ga seznanili z izobraževalnim sistemom častnikov v Slovenski vojski ter mu v Vojaškem muzeju v Kadetnici predstavili zgodovino prve svetovne vojne in boje za severno mejo, strelno orožje, zgodovino Kadetnice ter obdobje osamosvojitvene vojne. V prostih dneh smo za vodene izlete poskrbeli častniki 74. pehotnega polka. Razkazali smo mu Maribor, Bled in Ljubljano ter ga pospremili na ogled Spomenika borcev za slovensko zemljo na Cerju pri Novi Gorici in na obisk Parka vojaške zgodovine v Pivki. Poročnik Xavier Morel je strnil vtise stažiranja v enotah SV:

»Sem poročnik Xavier Morel s francoske vojaške akademije Saint-Cyr, ki je edina akademija za usposabljanje častnikov kopenskih sil Francije. Pred napotitvijo na stažiranje sem prebral poročilo mojega predhodnika, ki je stažiranje v Slovenski vojski opravil v preteklem letu. V poročilu je pohvalil visoko raven izvedbe stažiranja, opisal aktivnosti, na katerih je sodeloval,

in kako dobro so ga sprejeli pripadniki Slovenske vojske. Prav tako sem si ogledal nekaj spletnih strani o Sloveniji in kaj pričakovati ob obisku vaše države. Ob vsem tem sem z velikim veseljem pričakoval napotitev na stažiranje v Slovenijo. Kmalu je prišel ta dan, ko sem pristal v Sloveniji.

Hud mraz je bil prvo, kar sem občutil ob pristanku. Kljub temu je občutek mraza minil hitro, ko sem se pridružil usposabljanju enot Slovenske vojske, ob čemer sem občutil veliko zadovoljstvo. Dnevi so minevali hitro in kmalu je prišel dan zaključka mojega stažiranja. Sodelovanje s pripadniki Slovenske vojske je bilo zelo zanimivo, stimulatивно in poučno. Zame je bilo prvič, da sem izkusil sodelovanje s pripadniki tujih oboroženih sil. Odkril sem nekaj razlik in veliko skupnih točk v načinu delovanja slovenske in francoske vojske. Pripadniki obeh delujemo enako, le da svojo pripadnost izkazujemo vsak svoji državi. Zavedel sem se tudi, kako prilagodljiv mora biti pripadnik in spoznal pomen znanja tujih jezikov ter pomen razvijanja zmožnosti komuniciranja med pripadniki različnih vojsk.

Ob razvijanju svojih tehničnih in vojaških veščin ter spoznavanju kulturnih posebnosti sem spoznal veliko častnikov, podčastnikov in vojakov, ki so poskrbeli zame. Ob zaključku stažiranja sem zato čutil otožnost, ker se je moj obisk tako hitro končal. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil 74. pehotnemu polku in preostalim enotam Slovenske vojske, s katerimi sem sodeloval, za topel sprejem in gostitev. Hvala.«

Poročnik Xavier Morel, prav tako se ti za obisk in deljenje izkušenj zahvaljujemo pripadniki 74. pehotnega polka in pripadniki preostalih enot Slovenske vojske, ki si jih obiskal.

Želimo ti srečno in veliko uspeha na tvoji osebni in profesionalni poti.

OGLEDNI DEPO OKLEPNIKOV IN ARTILERIJSKIH SREDSTEV V VOJAŠNICI GENERALA MAISTRA

BESEDILO: LENART PUPAHER

Zgodovinski pregled predmetov: Tank T-55

Tokrat bomo podrobneje predstavili nekatere predmete, razstavljene na zunanjih površinah Vojašnice generala Maistra. Menim, da je najprimerneje, da sklop predstavitev začnemo z glavnim bojnim tankom T-55, osnovnim bojnim vozilom nekdanjega 74. oklepno-mehaniziranega bataljona.

Gre za najbolj množično proizvajan tank, ki so jih izdelali v več kot 55.000 primerkih in je bil v oborožitvi v več kot 60 državah po svetu. Številke glede na vire in avtorje sicer malo nihajo, vendar se vsi strinjajo, da gre za najštevilčnejši tank na svetu. Proizvajale so ga Sovjetska zveza, Češkoslovaška, Poljska in Kitajska, vse do zgodnjih devetdesetih let prejšnjega stoletja. Ker je bilo veliko tankov, predvsem na Kitajskem, izdelanih brez licenc, nekateri ocenjujejo, da jih je bilo več kot 100.000.

Za začetek nekoliko teorije, začeni z definicijo glavnega bojnega tanka. Wikipedija nam na vprašanje, kaj je glavni bojni tank, odgovori s temi podatke: »Glavni bojni tank je vrsta tanka, ki je nastala po drugi svetovni vojni ter na podlagi izkušenj in dognanj, ki jih je prinesla ta vojna. Tako je bil razvit nov tank, ki je bil po stari razvrstitvi uvrščen med srednje glavne bojne tanke ter zastarele težke tanke. Novo vrsto tanka so dobili predvsem tako, da so na srednje glavne bojne tanke dodali večji oklep, močnejši motor in večji top, toda hkrati obdržali lastnosti srednjih glavnih bojnih tankov.«

Razvoj

Pri razvoju tanka T-55 ne moremo mimo njegovega neposrednega predhodnika T-54. Predhodne različice tega tanka so začeli razvijati že med drugo svetovno vojno pod imeni T-43 in T-44, leta 1945 pa so že izdelali dva izboljšana prototipa in ju poimenovali T-54. V knjigi *Oklep na Slovenskem* avtor Iztok Kočevar navaja, da ima ta tank zelo močan oklep, veliko ognjeno moč, sposoben pa je tudi prečkati vodno oviro globine štirih do petih metrov z vožnjo po dnu. Sledilo je še nekaj posodobitev, zadnja leta 1958 pa je pomenila že popolnoma nov tank, ki so ga poimenovali T-55.¹

V knjigi *The illustrated guide to tank of the world* avtor George Forty navaja, da je bila največja pomanjkljivost T-54 nezanesljivost pogonskega sklopa, kar so pri T-55 konstruktorji rešili z vgradnjo novega močnega vodno hlajenega motorja V12. Na novo so sprojektirali in vgradili tudi kupolo, IR-sistem ter RKB-zaščito.²

Tank T-55 v Jugoslovanski ljudski armadi in Slovenski vojski

Avtorja Bolfek in Premk v publikaciji *Tankovsko artilerijska zbirka Parka vojaške zgodovine*³ navajata podatek, da je Jugoslovanska ljudska armada prve rabljene tanke leta 1963 uvozila iz Sovjetske zveze, pozneje pa nove iz Poljske in Češkoslovaške. Do leta 1991 je bilo v oklepnih ali mehaniziranih enotah Jugoslovanske ljudske

¹ Oklep na Slovenskem, I. Kočevar, Defensor, 2008, str. 165.

² The illustrated guide to tank of the world, Annes Publishing, Leicestershire, 2011, str. 224.

³ Tankovsko artilerijska zbirka Parka vojaške zgodovine Pivka, B. Bolfek, M. Premk, VMSV, Maribor – Pivka 2009, str. 55, 56.

armade okoli 1900 tankov vseh izvedenk. Sem prištevamo tudi tanke – nosilce mostu, tanke, opremljene za razminiranje, poveljniške tanke, tanke za izvleko ipd. Avtorja navajata tudi razporeditev tankov T-55 v enotah v obdobju Jugoslovanske ljudske armade v Sloveniji, in sicer v:

- 288. motorizirano brigado v Postojni in Pivki,
- 13. proletarsko motorizirano brigado v Ilirski Bistrici,
- 195. motorizirano brigado v Mariboru in
- 1. oklepno brigado na Vrhniki.

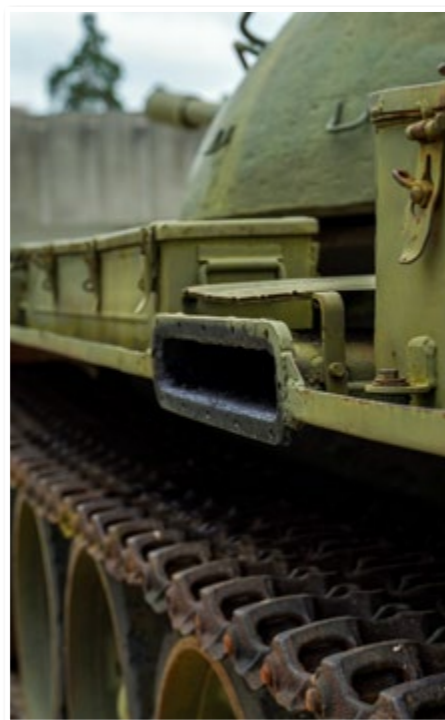
Po slovenski osamosvojitveni vojni je na našem ozemlju ostalo okoli 90 tankov T-55 v štirih različicah, ki so bili razporejeni v 44. oklepno-motorizirani bataljon v Pivki in 74. oklepno-motorizirani bataljon v Mariboru.

V spomin na tankovsko tradicijo 74. pehotnega polka sta T-55A in posodobljeni M-55S tudi razstavljeni na zunanjih površinah vojašnice in tako tudi del oglednega depoja na prostem v Vojašnici generala Maistra. Najprej sem želel v članku predstaviti obe različici, vendar se je hitro pokazalo, da bo M-55S moral počakati na naslednjo izdajo Kleščmana, v kateri bo podrobneje predstavljena njegova celovita posodobitev.

Osnovna literatura za usposabljanje na tanku T-55 je bil Priručnik za vojnika tenkistu – Tenk T-55 i T-55A iz serije znamenitih rdečih priročnikov Jugoslovanske ljudske armade.⁴

V priročniku najdemo vse, kar je vsak član posadke moral o tanku vedeti. Takoj na začetku izvemo, da sta čistoča in tehnična brezhibnost tanka odraz osebne urejenosti članov posadke. Tank sestavljajo trije deli, in sicer motorno-transmisijski, bojni in voznikov del. Izvemo, da posadko sestavljajo štirje pripadniki, in sicer voznik, namerilec, polnilec in poveljnik. Osnovna oborožitev tanka obsega top D10-T2S 100 mm in dva mitraljeza PKT (ali SGM) 7,62 mm in DŠK 12,7 mm. Kupola se lahko obrača ročno, električno ali s stabilizatorjem.

Obrača jo namerilec, če je treba, pa tudi poveljnik tanka. Poznamo tri vrste streliva: trenutno-fugasno, prebojno označevalno in kumulativno strelivo, pri čemer je dobro vedeti, kdaj katero uporabiti. V bojnem kompletu je dovolj streliva za dva do tri dni bojevanja (43 granat). Tank ima štiritaktni motor dizel tipa V-55 z 38,8 litra prostornine in 12 valji. Razvije lahko 580 konjskih moči pri 2000 vrtljajih na minuto. Poraba tanka znaša od 190 do 210 litrov goriva in od šest do osem litrov olja na 100 km po lepi cesti.

Poraba na terenu je kapljico ali dve večja, saj znaša od 300 do 330 litrov goriva in od sedem do 11 litrov olja na 100 km. Izvemo še, da največja hitrost tanka po cesti znaša 50 km/h, akcijski radij tanka po cestah pa je med 500 in 715 km, po slabšem terenu pa od 320 do 450 km. Najmanjša debelina oklepa je 30 mm (kupola zgoraj), največja debelina pa znaša 203 mm (kupola spredaj).

Tank je bil prvič bojno uporabljen v znamenitih dogodkih na Madžarskem leta 1956, med praško pomladjo 1968, vietnamsko vojno, šestdnevno in jomkipursko vojno, v afriških vojnah in seveda v vojnah, ki so sledile razpadu Jugoslavije. Še vedno se uporablja v številnih vojskah.

Za tiste, ki bi o tanku T-55 želeli izvedeti kaj več, priporočam literaturo, s katero sem si

pomagal pri pisanju tega članka in je na voljo tudi v knjižnici MO v Kadetnici.

- Priručnik za vojnika tenkistu za tenk T-55 i T-55A,
- Tankovsko artilerijska zbirka Parka vojaške zgodovine (Bolfek, Premk),
- The illustrated guide to tanks of the world (G. Forty),
- Oklep na Slovenskem (I. Kočevar),
- Modern tanks (Jane's).

Za tiste, ki želijo izvedeti kaj več o tanku, česar v knjigah ni, pa predlagam, da poprašajo višjega štabnega vodnika Marka Taučerja, botra tanka M-55S, in poročnika Leona Orosela, botra tanka M-55A. Prepričan sem, da bosta z veseljem delila svoje bogate tankovske izkušnje.

⁴Tenk T-55 i T-55A (Priručnik za vojnika tenkistu), GŠ JNA, Uprava oklopnih jedinica, 1986.

VOJAŠKA GLASBENA SKUPINA NABOJ OD USTANOVITVE DO DANES

BESEDILO: MARKO ŠEŠKO

Pisalo se je leto 2018 in Kfor 38 je začel svojo rotacijo na Kosovu. Četi Sierra je poveljeval zdajšnji poveljnik 74. pehotnega polka, takrat še major Gorazd Sagadin. V svojih vrstah pa je imel poleg odličnih borcev tudi nekaj talentiranih posameznikov, ki so ustanovili glasbeno zasedbo, imenovano Kaliber 38. Z njegovo podporo in lastno vnemo so sestavili odličen repertoar slovenskih pesmi ter jih zaigrali ob dnevu samostojnosti in enotnosti v bazi Camp Villaggio Italia.

Skupino Kaliber 38 so sestavljali ti kleščmani: Marko Šeško – električna kitara, Mario Nemeč – bobni, Tilen Nekrep – vokalist in povezovalec prireditve, Gregor Majer – klavirist in vokalist.

Zaradi odličnega odziva na misiji se je zgodba delno nadaljevala doma, kjer so se v isti zasedbi še nekajkrat sestali in zunaj delovnega časa tudi zaigrali. Ker pa čas hitro teče, je za to misijo prišla nova. Leta 2021 je na Kfor odhajal 43. kontingent, kinetični četi pa je tokrat poveljeval stotnik Jure Repina. Desetnik Marko Šeško je že pred začetkom napotitve zaprosil za možnost, da bi na misijo vzel svojo kitara, saj je želel ponoviti lepo izkušnjo s pretekle rotacije. Stotnik Jure

Repina in štabni vodnik Gregor Drofenik sta želji seveda ugodila in tako se je zgodila nova zasedba CVI Blaster. V primerjavi s Kalibrom 38 pa je bila ta zasedba mednarodna. Poleg kleščmanov in celjskih vitezov je v svoje vrste privabila tudi italijanskega bobnarja.

Skupino CVI Blaster so sestavljali: Marko Šeško – električna kitara, Adi Delija Dex – vokal, Blaž Knez – bas kitara, Davide Corneli – bobni.

Tokrat je bilo še bolj noro in še bolj odločna je bila misel, da zgodbo nadaljujemo v Sloveniji.

Doma ustanoviti vojaški bend in igrati za soborce. To je bila velika želja in pa tudi izziv. Kako nadaljevati doma? Brez podpore poveljujočih ne gre. Velik as v rokavu je bil ponovno naš poveljnik podpolkovnik Gorazd Sagadin, ki nas je vedno spremljal, tudi na tej rotaciji, in nam obljubil svojo podporo doma.

Tako je upanje o vojaškem bendu doma dobilo tudi realno možnost, da zaživi. Ker pa dober glas seže v deveto vas, kot pravijo, se je nekako sočasno začela ustanavljati glasbena skupina v domovini

pod pokroviteljstvom zdaj že nekdanjega poveljnika 72. brigade brigadirja Boštjana Baša.

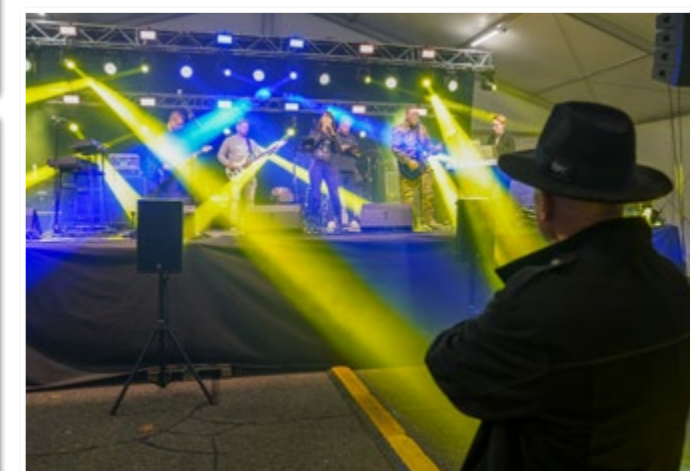
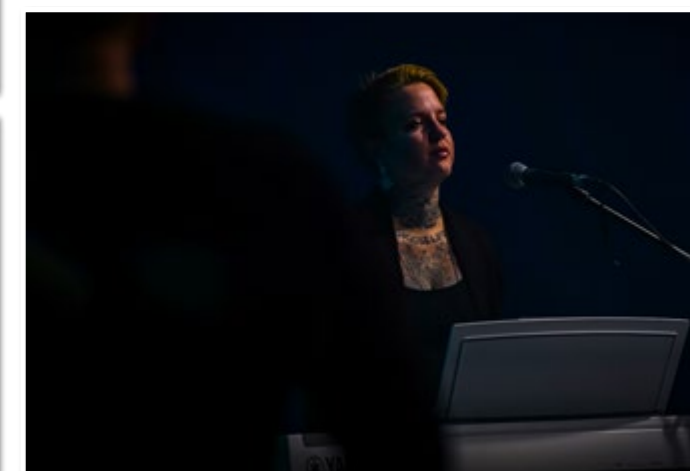
Po prihodu v domovino se je zadeva hitro uresničila in ustanovila se je glasbena skupina Naboj, v kateri so zaigrali: Marko Šeško – električna kitara, Mario Nemeč – bobni, Tamara Hozjan – vokal, Adi Delija Dex – vokal in ritem kitara, Blaž Knez – bas kitara, Zora Mastnak M. – klaviature in vokal.

Glasbeno udeleževanje skupine Naboj pa je s podporo poveljujočih doma dobilo popolnoma

nove razsežnosti: nastopanje po skoraj vseh vojašnicah v domovini in tudi na nekaterih civilnih prireditvah. Pripadniki so zaigrali tudi soborcem na mednarodni vojaški operaciji EVA 02 na Slovaškem. Zaradi narave dela in odhoda v MOM sta Naboj zapustila Adi Delija Dex in Blaž Knez.

Skupini se je kot zadnji član pridružil še basist Simon Vogrinčič. V tej zasedbi skupina deluje tudi danes. Videli in slišali ste jih lahko tudi ob dnevu 72. brigade, kjer so nastopili kot predskupina Vladu Kreslinu.

ROK GEDER

1999 – 2024

ZAHVALA

Zapel je zvon tebi v slovo.

Poln bolečin

ostaja spomin,

ostaja praznina,

molk in tišina.

V teh težkih trenutkih mi ostajajo le besede zahvale, s katerimi bi se rada zahvalila vsem, ki ste Roka pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala vsem sodelavcem in prijateljem, ki ste izrekli pisna in ustna sožalja, darovali cvetje in sveče in kakor koli pomagali v teh težkih trenutkih.

Prav tako iskrena hvala vojaškemu vikariatu za opravljeni obred.

Vsem skupaj iskrena hvala.

Mama Metka

V SPOMIN: ROK GEDER 1999-2024

Nepričakovano nas je zapustil naš sodelavec vojak Rok Geder.

Odšel si hitro, veliko prehitro. Za vedno te je vzela temna noč. Tvoji nemi kriki so ostali neslišani ...

V vsem skupaj poskušam najti nekaj pozitivnega, kar bi za odtenek olajšalo težo tega, da te več ni ...

Rok je v naše kroge stopil 10. novembra leta 2021, uspešno opravil osnovno in temeljno vojaško strokovno usposabljanje. Drugega decembra leta 2022 se je pridružil 1. pehotni četi v 74. pehotnem polku. Postal je kleščman, del ekipe, ki ga krasi slogan: Jekleni oklep, jeklena volja, jeklen pogum.

S svojim marljivim delom in željo po znanju se je dokazal in bil konec marca leta 2023 poslan na vedovno usposabljanje za bojnega reševalca, ki ga je opravil z odliko.

Z željo po novih izkušnjah in dogodivščinah je kot pripadnik čete za Natovo pobudo za pripravljenost (NRI) sodeloval na reevalvaciji na osrednjem

vadišču Slovenske vojske v Postojni, kjer je odlično opravljal svoje delo kot bojiščni reševalec. Dokazal je, da je rojen za to delo in da s svojim znanjem ter voljo rešuje življenja soborcev na bojišču.

Svoje znanje je ves čas nadgrajeval, vedno je dal vse od sebe, bil pripravljen sodelovati pri vseh rednih in izrednih nalogah v enoti. Izrazito je izstopal po vztrajnosti za doseganje in ohranjanje visokih standardov in uspešnosti. Ponosno je predstavljal barve naše zastave, bil je izjemen pripadnik, ki so ga odlikovali zanesljivost, zaupanje, lojalnost in tovarštvo. S svojim odnosom do dela je pozitivno deloval na soborce v enoti.

Želimo se ti zahvaliti za vse, kar si storil za nas v ožjem in širšem smislu.

Rok, tebe se bomo spominjali kot človeka, ki je bil vedno pripravljen sodelovati in pomagati. Brat po orožju, naj ti bo slovenska zemlja lahka, počivaj v miru, ohranili te bomo v častnem spominu.

DAN ODPRTIH VRAT 18. maj 2024

**Predstavitev 72. brigade,
Centra vojaških šol in
enot, nastanjenih v
Vojašnici generala Maistra Maribor**

PREDSTAVITEV VOJAŠKIH POKLICEV
IN MOŽNOSTI VKLJUČEVANJA V SLOVENSKO VOJSKO,
OBOROŽITVE IN OPREME BOJEVNIKA 21. STOLETJA,
PEHOTNE OBOROŽITVE, PROTIOKLEPNEGA OROŽJA,
BOJNIH IN SANITETNIH OKLEPNIH VOZIL,
SREDSTEV ZVEZ, INŽENIRSKÉ OPREME, JRKBO,
OGLED KADETNICE IN RAZSTAV VOJAŠKEGA MUZEJA,
BLAGOSLOV MOTORJEV IN MOTORISTOV.

**Prikaz opreme sorodnih organizacij in služb ter predstavitev
organizacij in društev, ki negujejo domoljubje in vojaško tradicijo.**

**VOJAŠNICA GENERALA MAISTRA
VOJAŠKI OBJEKT KADETNICA**